

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Ny lag om företagshemligheter (SOU 2017:45)

Ju2017/05104/L1

Sammanfattning

Konkurrensverket anser att förslagen i betänkandet innehåller betydande oklarheter om reglernas innebörd som måste åtgärdas innan en ny reglering införs. Konkurrensverket är beroende av att företag och enskilda samarbetar och ger oss tillgång till relevanta uppgifter om marknads- och konkurrensförhållanden på olika marknader. Detta gäller såväl i vårt arbete med tillsyn och lagtillämpning som i vårt konkurrensfrämjande arbete. Det är därför mycket angeläget att lagförslaget förtydligas så att den nya lagen om företagshemligheter inte innehåller några tveksamheter om i vilka situationer hemliga uppgifter som lämnas till Konkurrensverket eller till domstolar kan komma att lämnas ut eller offentliggöras.

Lagförslaget bör också förtydligas så att det inte råder några tveksamheter om att personer som vänder sig till Konkurrensverket med tips om misstänkta överträdelser av konkurrenslagstiftningen, inte riskerar straffansvar om de i samband med detta lämnar uppgifter som kan betraktas som företagshemligheter.

Skydd för företagshemligheter vid tillsyn och vid domstolsförfaranden, avsnitt 10.3.2 Ändring av 36 kap.2 § OSL

Förslaget i 36 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, OSL) innebär att "företagshemligheter" omfattas av sekretess redan om uppgiften "kan antas" utgöra företagshemlighet. Det innebär att den nuvarande huvudregeln om att sekretess endast gäller med skaderekvisitet "om det kan antas att den som uppgiften rör lider skada om uppgiften röjs" försvinner.

Den nya regeln omfattar alla mål och ärenden i domstol, även mål och ärenden enligt konkurrenslagen (2008:579, KL), varför hänvisningen till mål och ärenden enligt konkurrenslagen inte bedöms vara nödvändig. Förslaget innebär också att sekretessen gäller för obegränsad tid, istället för som idag 20 år.

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-700 16 00
Fax 08-24 55 43
konkurrensverket@kkv.se

www.konkurrensverket.se

Konkurrensverket noterar att enligt 1 § p. 3 i utredningens förslag till ny lag om företagshemligheter omfattar begreppet företagshemlighet "information vars röjande är ägnat att medföra skada i konkurrenshänseende för innehavaren". Enligt Konkurrensverket införs därmed ett skaderekvisit som verkar motsvara det som finns i dag i 36 kap. 2 § OSL, dvs. "om det kan antas att den som uppgiften rör lider skada om uppgiften röjs". Enligt Konkurrensverket är det viktigt att innebörden av förändringen klargörs för att tydliggöra att avsikten inte är att höja nivån för när en uppgift ska omfattas av sekretess.

Olika definitioner av sekretess

Enligt 30 kap. 1 § 1 p. OSL gäller sekretess i Konkurrensverkets verksamhet som består i tillsyn och utredning för uppgift om en enskilds affärs- eller driftsförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

Utredningen föreslår inte någon ändring av denna paragraf. Konkurrensverket ifrågasätter om det är ändamålsenligt att ha olika ordalydelser för vilka uppgifter som omfattas av sekretess i domstol respektive hos Konkurrensverket. Det framgår inte av utredningens förslag om begreppet "företagshemlighet" i 36 kap. 2 § OSL om sekretess hos domstol överensstämmer helt med "enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat" i 30 kap. 1 § 1 p. OSL om sekretess vid tillsyn.

Om syftet är att begreppen skiljer sig åt och har olika innebörd skulle det innebära att vissa uppgifter omfattas av olika sekretesskydd beroende på om informationen finns hos Konkurrensverket eller i domstol när Konkurrensverket väckt talan. En sådan ordning synes ologisk och kontraproduktiv, vilket vore negativt för rättssäkerheten och den praktiska tillämpningen av bestämmelserna. Konkurrensverkets utgångspunkt är att det bör finnas ett starkt sekretesskydd för företagets uppgifter både hos Konkurrensverket och i domstol. Det andra stycket i 36 kap. 2 § OSL, och som föreslås ändrat i promemorian *Sekretess hos domstolar på konkurrensområdet*, syftar också till att skyddet ska vara detsamma hos Konkurrensverket som i domstol.¹

Enligt Konkurrensverket finns det övervägande skäl som talar för att använda samma begrepp i båda bestämmelserna för att säkerställa att skyddet är detsamma.

¹ Se Promemorian Sekretess hos domstolar på konkurrensområdet N2017/03407/RS, och Konkurrensverkets remissyttrande 2017-06-15, dnr 263/2017.

Sekretessens giltighetstid

Konkurrensverket konstaterar att sekretessen för företagshemligheter under domstolsförfaranden i 36 kap. 2 § OSL föreslås gälla utan begränsning i tid. Enligt 30 kap. 1 § OSL gäller sekretess vid Konkurrensverket däremot i högst tjugo år. Eftersom det i praktiken handlar om samma uppgifter anser Konkurrensverket att giltighetstiden bör vara densamma. Tidsgränsen för sekretess bör därför vara obegränsad tid även i 30 kap.1 § OSL.

Konkurrensverket vill slutligen påpeka att det finns ett ändringsförslag av de berörda paragraferna i promemorian *Sekretess hos domstolar på konkurrensområdet*.² Ändringsförslaget avser att återställa den ordning som tidigare gällt, dvs. att uppgifter om enskilda affärs- och driftsförhållanden i alla mål och ärenden enligt KL ska omfattas av en starkare sekretess, dvs. när det "kan antas att den som uppgiften rör lider skada om uppgiften röjs".

Undantaget för att lämna information om förhållande som utgör brott eller annat allvarligt missförhållande, avsnitt 5.4 Definitionen av företagshemligheter

Utredningen föreslår ett förtydligande av 1 § tredje stycket lagen om företagshemligheter som innebär att information om ett förhållande som utgör brott eller annat allvarligt missförhållande inte är en företagshemlighet.

I 3 § förslaget till ny lag om företagshemligheter definieras vad som är ett obehörigt angrepp på företagshemligheter. Där anges att som ett obehörigt angrepp avses aldrig att någon angriper en företagshemlighet för att offentliggöra eller inför en myndighet eller annat behörigt organ avslöja något som skäligen kan misstänkas utgöra brott med fängelse i straffskalan, eller som kan anses utgöra annat allvarligt missförhållande.

Det är avgörande för Konkurrensverkets verksamhet att företag och enskilda ska kunna lämna information och tips om överträdelse av konkurrensreglerna till Konkurrensverket utan risk för straffansvar eller skadestånd. Som framhålls av utredningen är gränsen mellan sådana missförhållanden som helt faller utanför skyddet för företagshemligheter och sådana som definitionsmässigt kan omfattas av lagen om företagshemligheter inte helt klar (s. 114). Enligt Konkurrensverket bör överträdelse av konkurrensreglerna anses utgöra ett allvarligt missförhållande och det ligger i sakens natur att den som vill informera om överträdelse av konkurrensreglerna, kan behöva lämna information som definitionsmässigt kan omfattas av lagen om företagshemligheter för att beskriva den misstänkta överträdelsen. Det kan t.ex. röra uppgifter om prissättning, vinstmarginaler, avtalsvillkor och marknadsandelar. Enligt Konkurrensverket bör det med önskad tydlighet framgå av förarbetena att denna typ av information inte kommer att

² Se Promemorian Sekretess hos domstolar på konkurrensområdet N2017/03407/RS, och Konkurrensverkets remissyttrande 2017-06-15, dnr 263/2017.

omfattas av skyddet för företagshemligheter om den lämnas för att avslöja allvarliga missförhållanden.

Det är också viktigt att rekvisitet "skäligen kan misstänkas" i 3 § i förslaget till ny lag om företagshemligheter inte tolkas alltför snävt. Konkurrensverket förordar att en lägre misstankegrad används, som t.ex. "haft fog att misstänka".³ Det kan vara mycket svårt för en enskild person att bedöma om ett visst agerande utgör en överträdelse av konkurrensreglerna, och det är viktigt att personer som har sådana misstankar tryggt kan informera Konkurrensverket om de förhållanden som ligger till grund för misstanken.

Detta yttrande har beslutats av tjänsteförrättande generaldirektören. Föredragande har varit konkurrensakkunnige Mårten Törnqvist.

Karin Lunning

Mårten Törnqvist

³ Jfr. Lag (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden, § 7.